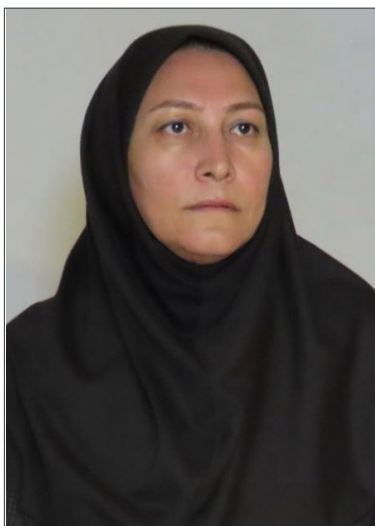

لزوم سیاست‌گذاری برای اکوتوریسم استان کرمان

مرجان شاکری
کارشناس محیط‌زیست

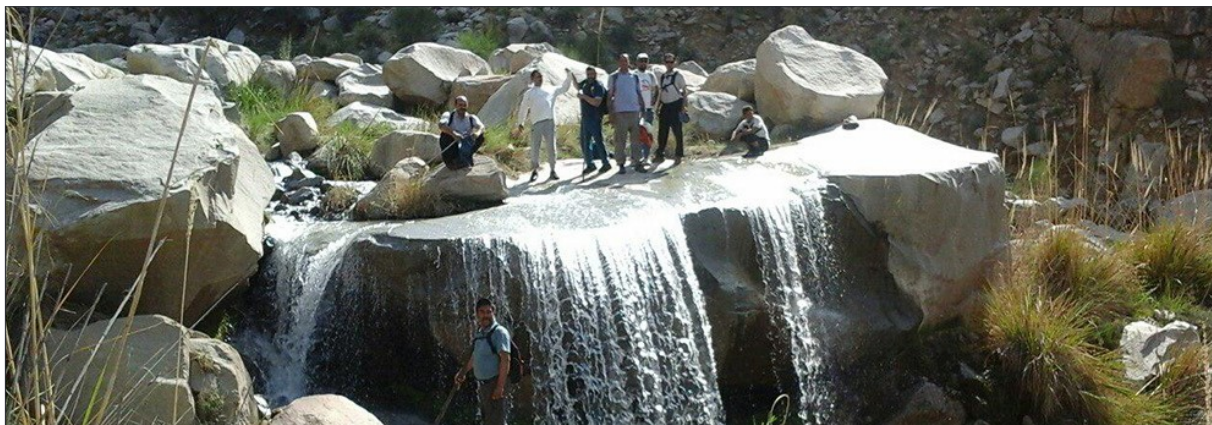

هکتر از هر نوع کشاورزی سودمندتر است و اشتغال‌زایی آن، سه تا پانزده برابر بیشتر از کشاورزی است. اکوتوریسم‌ها عموماً دارای گرایش زیست‌محیطی هستند و می‌توانند نقش مؤثری در پالایش آلودگی‌ها، حفاظت محیط‌زیست و تبلیغ و گسترش فرهنگ زیست‌محیطی در بین مردم داشته باشند. در حال حاضر اغلب کشورهای جهان در رقابتی تنگاتنگ و نزدیک در پی بهره‌گیری از توانمندی‌های توریستی و اکوتوریستی کشور خود هستند تا بتوانند سهم بیشتری از درآمد ناشی از این صنعت را به خود اختصاص دهند و با ساده‌ترین شکل ممکن به اشتغال‌زایی و توسعه پایدار مناطق بپردازند، در این میان، تغییر سلیقه توریست‌ها موجب شده است که صنعت گردشگری، رویکرد مسافرت به مناظر طبیعی را در پیش بگیرد و این عامل باعث ترغیب و رشد اکوتوریسم شده است. سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های گردشگری و استفاده از توان‌های طبیعی بالقوه منطقه‌ای به‌منظور جذب گردشگر، یکی از راه‌های مناسب، بدین منظور است. اکوتوریسم در میان گونه‌های مختلف گردشگری از جایگاه ویژه و رشد قابل‌توجهی برخوردار است؛ به‌نحوی که

امروزه صنعت گردشگری به‌عنوان بخش مهم و اصلی در اقتصاد جهانی به‌شمار می‌رود. یکی از زمینه‌های مهم این صنعت، توریسم طبیعت‌گرا یا اکوتوریسم است. سهم اکوتوریسم از صنعت گردشگری بسیار بالا می‌باشد و جایگاه مهمی دارد. مناطقی که از شرایط مناسب طبیعی برخوردار هستند، امکان توسعه اکوتوریسم در آن‌ها فراهم است. توسعه این صنعت نیازمند سرمایه‌گذاری گسترده برای امکانات زیربنایی مثل هتل و جاده نیست و بیش از تأسیسات رفاهی و اقامتی نیاز به منابع انسانی دارد. به همین دلیل شاید نیازی به جذب سرمایه‌گذاری‌های سنگین نداشته باشد. در حالی که از سوی دیگر می‌تواند با ایجاد حجم انبوه‌تری از فرصت‌های شغلی، منافع آن را به‌طور مستقیم متوجه مردم بومی و اقشار تهیدست جامعه سازد. با گسترش اکوتوریسم امکانات ایجاد کاربری اقتصادی برای چشم‌اندازهای طبیعی و در نتیجه تأمین اعتبارات لازم در جهت حفظ آن‌ها فراهم می‌شود. اکوتوریسم در هر

در بیست سال اخیر شاهد گسترش سریع فعالیت‌های طبیعت‌گردی در سراسر جهان بوده‌ایم.

استان کرمان به دلیل موقعیت ویژه جغرافیایی از پتانسیل‌های اکوتوریستی فراوانی برخوردار است؛ به‌طور مثال تنوع آب و هوایی (آب‌وهوای خشک، نیمه‌خشک، کوهستانی، گرم و نیمه مرطوب) از قله مرتفع هزار تا کویر لوت که خود اکوسیستم بی‌نظیری را رقم زده است،

حفظ محیط زیست مناطق مورد بازدید، تدوین خطمشی‌های آتی توسعه در منطقه بر اساس توانایی‌های محیط طبیعی منطقه، توسعه و بهسازی شبکه ارتباطی استان بویژه مسیرهای منتهی به جاذبه‌های مهم اکوتوریستی استان، آموزش و ترویج فرهنگ و ارزش اکوتوریسم در منطقه، مشارکت دادن افراد محلی در مدیریت و کارهای اجرایی، معرفی پتانسیل‌های اکوتوریسم بیابان و ایجاد محیط‌هایی جهت ایجاد جاذبه برای گردشگران در مناطق بیابانی و جذب توریسم و مهم‌ترین آن یعنی ایجاد تسهیلات جهت تشویق بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری در ایجاد امکانات رفاهی (ایجاد کمپ، ساخت اقامتگاه‌ها و رستوران‌های توریستی در سطح مناطق اکوتوریستی استان) تلاش کرد تا راه توسعه جدیدی برای آینده تعریف نمود.

هر کشوری فقط یک منطقه مثل شهداد داشته باشد، می‌تواند قطب جذب اکوتوریسم باشد. ظرفیت‌هایی که هرکدام به‌تنهایی یک جاذبه محسوب می‌شود. مجموعه‌ای از جاذبه‌های مورفولوژیکی، تفاوت پوشش گیاهی در فاصله کم، جاذبه‌های فرهنگی و تاریخی، آداب و سنن، فرهنگ بومی جذاب، آسمان پرستاره و ... مسلماً سیاست‌گذاری مقامات مسئول در استان می‌تواند نقش عمده‌ای در این شرایط گذار ایفا نماید. ♦♦

سطح درآمد و تأمین منابع انرژی در رونق بازار صنایع دستی و ایجاد اشتغال و در نتیجه باعث توسعه مناطق طبیعت‌گردی در استان کرمان شود.

به‌منظور استفاده از ظرفیت‌های اکوتوریسم استان کرمان باید علاوه بر رفع محدودیت‌ها با شناسایی هرچه بیشتر مناطق مختلف که استعداد توسعه گردشگری طبیعی را دارا می‌باشند، در جهت ارتقاء تبلیغات و اطلاع‌رسانی پیرامون جاذبه‌های منطقه در سطح ملی و بین‌المللی، فرهنگ‌سازی و آگاه‌سازی گردشگران داخلی جهت برقراری ارتباط سالم و ایجاد تعامل با افراد بومی و تلاش جهت

در حال حاضر اغلب کشورهای جهان در رقابتی تنگاتنگ و نزدیک در پی بهره‌گیری از توانمندی‌های توریستی و اکوتوریستی کشور خود هستند تا بتوانند سهم بیشتری از درآمد ناشی از این صنعت را به خود اختصاص دهند و با ساده‌ترین شکل ممکن به اشتغال‌زایی و توسعه پایدار مناطق بپردازند. در این میان، تغییر سلیقه توریست‌ها موجب شده است که صنعت گردشگری، رویکرد مسافرت به مناظر طبیعی را در پیش بگیرد و این عامل باعث ترغیب و رشد اکوتوریسم شده است.

(تنوع مورفولوژیکی) از گندم بریان و نیکاها در حاشیه کویر تا اثرات دایناسورها در زرنده که مجموعه این تنوع در هیچ کجای دنیا شاید نظیر نداشته باشد، (تنوع زیستی گیاهی و جانوری) اعم از ۳۳۴ گونه جانوری و ۲۹۳ گونه گیاهی که برای خودش رکوردی در یک پهنه جغرافیایی محسوب می‌شود، در کنار آن وجود چشمه‌های آبگرم و آب‌معدنی با خواص درمانی که می‌تواند جذب گردشگرهایی با این طیف را در برگیرد و همچنین آبشارهای بی‌نظیر از جمله آبشار رودفرق به‌عنوان بلندترین آبشار طبیعی ایران باعث شده که استان کرمان، سرزمین تنوع‌ها نام بگیرد.

استان کرمان علی‌رغم برخورداری از جاذبه‌های طبیعی فراوان اما در اکوتوریسم منطقه با مشکلاتی از قبیل عدم اطلاع‌رسانی، عدم مشارکت افراد محلی در برنامه‌های توسعه طبیعت‌گردی، مسائل امنیتی، محدودیت امکانات و زیرساخت‌های پذیرایی و اقامتی و غیره در جذب طبیعت‌گرد مواجه است که مانع از گسترش این صنعت گردشگری در این استان شده است.

این پتانسیل‌ها در کنار رفع محدودیت‌ها و چالش‌های پیش روی طبیعت‌گردی در استان می‌تواند با ایجاد بستری برای رونق دادن به قابلیت‌های اکوتوریستی و فرصت‌های شگرف گردشگری در کاهش نرخ بیکاری، افزایش